

عنوان مقاله:

بررسی و شرح رخنمایی بقایای مکشوفه از سده های میانی اسلامی در محوطه اسپیی مزگت

محل انتشار:

همایش ملی تالش شناسی (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسنده:

یوسف فلاحیان - دکترای باستان شناسی (پیش از تاریخ)، باستان شناس رسمی پژوهشکده باستان شناسی کشور

خلاصه مقاله:

اسپی مزگت، در اصل نام یک ساختمان نیمه مخروبه تاریخی و اسلامی واقع در منتهی الیه جبهه شمال غربی جلگه گیلان است که از نظر قدمت، دارابودن کتیبه کوفی و واقع شدن در منطقه جلگه ای گیلان کاملاً ویژه می باشد. در سال 1379 این بنا توسط اداره کل میراث فرهنگی گیلان در فهرست آثار ملی ایران به ثبت می رسد که در همان سال و در سال 1381 نسبت به پیگردی پژوهشی داخل ساختمان اقدام می شود، اما در پیرامون ساختمان مذکور که از آن بعنوان محوطه اسپیی مزگت یاد می شود، در سال 1385 با هدف پاسخگویی به وضعیت استقرار پیرامون بنا اولین فصل کاوش به سرپرستی نگارنده اجرا شده است. روش مطالعه در اصل بصورت عملیات میدانی و بر اساس یافته های 5 گمانه از 9 گمانه حفر شده در محوطه است که تجزیه و تحلیل آنها که نمایانگر موجودیت نوعی خاص از گورستان و دوره ای متفاوت از استقرار پیرامونی است هدف از تحریر این مقاله می باشد. بررسی ها حاکی از موجودیت بقایای دو دوره در محوطه اسپیی مزگت است: دوره اول مربوط به زمان ساخت بنا (همزمان با دوران سلجوقی) است که بنظر می رسد این بنا بصورت یک مسجد منفرد در کنار گورستان قرار داشته است. از شواهد این مدعا عدم کشف مساکن آن دوران حداقل تا شعاع یکصد متری بنا و در عوض کشف قبور در ترانشه های A, H است که فرهنگ سفالی و برخی مصالح گورها با دوره ساخت بنا مطابقت دارد. دوره دوم با یک وقفه حدوداً سیصد ساله مربوط به استقرار دوران صفوی ها و بعد از آن است که از نشانه های آن آوارهای سنگ و گل از ساختمان در ترانشه های F, G است که البته علاوه بر وجود آوار ساختمان در ضمن آتاری همانند تنور، اجاق و پایه ستون تاکیدی مضاعف بر وجود بنای مسکونی در این لایه بوده و مواد فرهنگی مکشوفه از این لایه معرف دوره فرهنگی مذکور می باشد. کشف حصار و یا جاده سنگفرش بطول 12.5 متر پیرامون گورستان از دیگر دستاوردهای کاوش اخیر است و هم چنین وجود لایه ضخیم رسوبات رودخانه در برش برخی ترانشه ها از طغیان رودخانه مجاور در مدت هشتصد سال گذشته گواهی دارد.

کلمات کلیدی:

1. اسپیی مزگت 3. استقرار 3. گورستان 4. دوره اسلامی 5. گیلان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/401088>

